

Metodická východiska

- Segment malých a středních firem je klasifikován podle parametrů počtu zaměstnanců a výše tržeb, resp. výše bilanční sumy vycházejících z definice Evropské komise¹. Podnikající subjekt je do tohoto segmentu zařazen, pokud zaměstnává méně než 250 osob, což je definice prvořadá. Dále by měl (nikoli musel) mít roční obrát alespoň 50 mil. eur nebo bilanční sumu ve výši alespoň 34 mil. eur. Pro analytické účely je skupina členěna na nejmenší firmy s počtem zaměstnaných osob od 1 do 9, tj. mikrofirmy, dále na malé firmy v dělení na skupiny 10 až 19 a 20 až 49 zaměstnáváných osob a střední firmy opět se dvěma skupinami s 50 až 99 a 100 až 249 zaměstnáváných osob. Mimo tento segment existují v ekonomice ještě tzv. velké firmy zaměstnávající od 250 lidí výše, které nejsou předmětem této analýzy.
- V této analýze segmentu malých a středních firem je někdy ze stylistického hlediska uváděna skupina 1 až 9 zaměstnaných osob jako skupina nejmenších firem, skupina 100 až 249 osob pak jako skupina největších firem rozebíraného segmentu.
- Jde o firmy aktivní, provozující činnost (vykazují obrát, platí sociální pojistné).
- Ve velikostních skupinách segmentu malých a středních firem není vydělena a zvlášť rozebírána ta část, která představuje osoby samostatně výdělečně činné bez zaměstnanců (tj. sebezaměstnávající). I když právě ta by byla z analytického hlediska velmi zajímavá, data o ní ve struktuře indikátorů zvolených v této práci nejsou v ČSÚ k dispozici (zmíněná skupina je tak součástí velikostní kategorie 1-9 zaměstnaných osob). Vývoj této co do počtu velké skupiny sebezaměstnávajících je tak komentován pouze odvozeně.
- V části o zaměstnanosti je pro skupinu osob, představující rozdíl mezi celkovým počtem zaměstnaných osob v malých a středních firmách na jedné straně a počtem samotných zaměstnanců na straně druhé, použit v této analýze termín „ne-zaměstnanci“. Zahrnuje kromě osob samostatně výdělečně činných (OSVČ, tj. fyzických osob s IČ) jde také pracující majitele obchodních společností (zejména veřejných obchodních společností, komanditních společností a společností s ručením omezeným), kteří nejsou ke společnosti v pracovním poměru a pro které je práce ve firmě jejich hlavní činností. Dále sem patří spolupracující členové domácnosti a skupina zaměstnanců, pracujících na dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti
- Sledovaným obdobím jsou roky 2003 až 2010².
- Firemním sektorem, k němuž jsou vztaženy podíly segmentu malých a středních firem, je míněn institucionální sektor nefinančních podniků (11) spolu s firmami institucionálního sektoru domácností (14).
- U některých indikátorů vztažených k ekonomice jako celku (např. průměrné mzdy) je uvedeno, že metodická srovnatelnost není stoprocentní. Výsledek tak poskytuje informace jen orientační.
- Odvětvový pohled na malé a střední firmy je v časové řadě 2003-2010 komplikován změnou klasifikace ekonomických činností (z OKEČ na CZ-NACE). Proto je informace poskytnuta pouze za jeden rok v tabulce přiložené v závěru této analýzy (bez odvětví „Zemědělství,

¹ Referenční hranice byly stanoveny Evropskou komisí zejména proto, aby bylo možné stanovit, které firmy mohou čerpat dotace z evropských fondů určené pro malé a střední firmy, jichž by se měly týkat jisté politiky vztažené k tomuto segmentu – především jde o podporu podnikání a dovedností, zlepšení přístupu těchto firem na trhy, omezení byrokracie, zlepšení potenciálu růstu malých a středních firem a posílení jejich pozice v dialogu a konzultacích s ostatními subjekty.

² Období bylo vybráno s cílem zachytit pokud možno delší časový vývoj segmentu i za cenu, že roky 2003-2010 zahrnují i metodickou změnu. Data se tak v této řadě mohou lišit od údajů za roky 2005-2010, kdy byla časová řada přepočítána. Jak z výsledků rozboru vyplývá, rozdíl spočívá především ve skutečnosti, že přepočtená řada ukazuje na silnější růst tohoto segmentu v době konjunktury ve srovnání s časovou řadou použitou v této analýze.

lesnictví a rybářství“ a „Peněžnictví a pojišťovnictví“; tržní služby jsou v tabulce uvedeny jako celek).